

Utmaning att vara kvinna och chef

Att vara kvinna, chef och bli både accepterad och respekterad av sina manliga kolleger. Är det möjligt i Afghanistan? Ja. Det är Maryam Zhila, Svenska Afghanistankommitténs (SAK) utbildningschef i Mazar-e Sharif, i norra Afghanistan ett exempel på.

Text & bild | Börje Almqvist

Börje är vice ordförande i SAKs styrelse och arbetade tidigare för SAK i Afghanistan.

– Jag är SAKs första kvinnliga projektchef. Genom det här jobbet kan jag visa de andra kvinnorna på SAK att det är möjligt att avancera till en hög position inom organisationen. Det här öppnar dörrar för andra kvinnor och jag uppmantrar dem att söka högre befattningar, säger Maryam Zhila.

Maryam Zhila har gått den långa vägen. Hon började 2003 som assistent på administrationsavdelningen vid SAKs huvudkontor i Kabul. Sedan dess har hon haft flera befattningar inom organisationen.

– Jag sökte arbete på SAK för att jag hade hört att det var en bra arbetsmiljö för kvinnor. Min och min mans familj sa också att om du vill göra något bra för Afghanistan ska du arbeta för SAK.

Möjligt att ändra attityder

Den stora utmaningen kom när Maryam Zhila blev projektchef för SAKs utbildning.

– Strax efter att jag började startade vi upp det Norra utvecklingsprojektet (NDP), som var ett tvåårigt pilotprojekt. Tack vare det fick jag möjlighet att visa att

en kvinna också kan utveckla saker. Att vi kan skapa nytt. Inte bara förvalta det som redan finns. Jag är övertygad om att vi kan få män som inte tror att kvinnor kan göra saker att ändra uppfattning.

För att inte skapa onödigt motstånd till henne som kvinna och chef är Maryam Zhila mycket noga med hur hon agerar och klär sig.

– Det är viktigt att bära hejab (en sjal som döljer håret) och att inte sluta med det. En del kvinnor tar av sig sjalen när de får en högre position och försöker visa att nu är det jag som är chef, men det skapar bara indignation. Det är också väldigt viktigt att jag behandlar män och kvinnor lika. Att jag inte bara riktar min uppmärksamhet mot de kvinnliga medarbetarna, för jag förstår också männens situation.

Maryam Zhila menar att kvinnor ska kunna utföra samma arbetsuppgifter som män och även kunna bidra med inkomster till familjen. Men ibland ser verkligheten annorlunda ut.

– Våra kvinnliga skolkonsulenter är ute i fält mycket mindre än männen. Det är familjescäl som gör att de är ute mindre, trots att skolkonsulenter ska tillbringa största tiden ute i fält där de flesta arbetsuppgifterna finns.

Tålmod viktigt

Hon vet vad hon talar om eftersom hon själv rest runt i landet som skolkonsulent. Överlag är det en ständig utmaning att arbeta med utbildning.

– När det finns problem så måste man ha tålmod. Då kan man lösa dem stegvis. Om vi vill så kan vi få till en förändring i samhället trots att motståndet är stort.

Ett exempel på att det går att förändra var när lokala talibaner i Wardakprovinsen skickade ut så kallade nattbrev där de

Maryam Zhila behandlar män och kvinnor lika.

sa att de stödde utbildning av flickor. För det mesta finns det en acceptans för SAKs skolor bland lokala talibaner.

– Vi kan ändra på deras uppfattning. Folks sinnen har förändrats. Numera finns det skolor överallt. Även i min egen familj var de förr inte alls intresserade av utbildning. Nu uppmantrar de till och med kvinnorna att skaffa sig högre utbildning. Om vi tar oss till avlägsna områden så är det vår plikt att stödja folk och ge flickor utbildning. Vi måste alltid försöka hitta en lösning och om vi försöker så kommer vi att lyckas. •